

Posudek vedoucí bakalářské práce

Autor: Jitka MILČÁKOVÁ
Název: Analýza učiva v učebnici českého jazyka pro 8. ročník ZŠ z hlediska kognitivních nároků na žáka.
Datum: 24. května 2011

Vzhledem k tomu, že má autorka vystudovaný český jazyk, bylo jí téma práce orientované psychodidakticky blízké. Přesto lze tento málo frekventovaný výběr tematu ocenit. Cílem bakalářské práce je analyzovat a posoudit u vybraného okruhu učiva v učebnici českého jazyka pro 8. ročník ZŠ jeho kognitivní náročnost, kterou dané učivo klade na žáky.

Práce se explicitně nečlení na teoretickou a empirickou část. Obsahuje stručnou kapitolu věnovanou učebnicím a výběru konkrétní učebnice českého jazyka pro 8. ročník ZŠ. Dále již dochází k jednoznačnému zaměření na analýzu typů cvičení, které vybraná učebnice obsahuje a na výběr tematického okruhu učiva k hlubší analýze. Tímto ohruhem se stalo tvarosloví. Zúžení pozornosti pouze na jeden okruh učiva je logické vzhledem k možnostem dané práce.

Druhá a stěžejní kapitola tvoří páteř celé práce. V ní je analyzována náročnost cvičení spadajících k učivu o tvarosloví z hlediska Bloomovy taxonomie, z hlediska obsahu verbálních subtestů vybraných inteligenčních testů, z hlediska výsledků empirického šetření a z hlediska zkušenosti učitelky vyučující český jazyk v osmém ročníku. Nálezy autorka průběžně analyzuje a interpretuje. Jaká zjištění v rámci každého analyzovaného hlediska autorka považuje za nejvýznamnější? Je zřejmé, že hloubka analýz není u všech „hledisek“ stejná. Např. „hledisko učitele“, které je velmi důležité a mohlo by poskytnout cenné informace, není jednoduchým dotazníkem zdaleka vyčerpáno. Za podrobnější (z pohledu záměru práce) naopak považují analýzu z „hlediska testů inteligence“ (komparaci požadavků na žáka při řešení cvičení na tvarosloví ve vybrané učebnici a nároků položek verbálních subtestů ve dvou testech inteligence kladených na jejich řešitele) a také „hledisko žáků“ (tj. řešitelů autorkou vytvořeného a zadaného testu na tvarosloví). K diskusi zůstává zda extenzivní charakter hledisek dále spíše nezužovat na jedno a tomu se věnovat podrobně.

Celkové shrnutí výsledků a interpretace pak obsahuje třetí kapitola. Podle zjištění autorky došlo k některým výrazným rozdílům mezi výsledky žáků v testu, odhadu jeho

náročnosti pro žáky paní učitelkou a úrovní obtížnosti úkolů testu odvozenou z Bloomovy taxonomie. Mohla by se autorka k této otázce ještě podrobněji vyjádřit?

Závěr:

Autorka vypracovala bakalářskou práci na téma z oblasti psychodidaktiky, které není na katedře příliš často zadáváno. Předložený text mimo jiné nabízí hlediska, ze kterých je možné přistoupit k analýze obtížnosti učiva a jeho kognitivní náročnosti na žáky. V úvodu práce je formulován její cíl a postup autorky v jeho naplňování, další výzkumné otázky zde nejsou uvedeny. Práce v jednotlivých částech na sebe navazuje a autorka se opětovně vrací ke zjištěním v předcházejících částech. Škoda, že se při zpracovávání práce vyskytovaly delší časové prodlevy, které narušovaly plynulost její výstavby. Svým rozsahem i po formální stránce práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze 24. května 2011

doc. PhDr. Lenka Hříbková, CSc.